

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber sextus Decretalium

Bonifatius <VIII., Papst>

[Basel], 10. Dez. 1477

De sepulturis

[urn:nbn:de:bsz:31-321569](#)

a Contingat si s. ne se. v. c. uno ab hi. de of. del. si ia
b Expresserit. ut qz vetuit ne alii sine altero p. cui
cederet. aliud ē ergo tacē. aliud exp̄sse vetare. ad hoc s
bap. maiores. i. re. iur. is qz tacet. Quid ergo tūc fiet ex
quo alii nō vult exēq vel mortuus ē. si testator sibi p̄uidit
illud suabit. alio qn̄ ep̄s exequac̄. s. e. si hēdes. et. c. tua

Quid si abbas san
eti procul dāe est
executor et mortuus
est. nūquid hoc of
ficiū transfibit ad
successorē. vide di
stinguendū. anfue/
rit p̄prium nomē ex
pressum necne. s. de
of. dele. qm̄. quod
satis posset dici i ex
neo sed in p̄m quo
vide qz licet nomē
nō fuerit expressum
tū affectionē p̄sone
hoc factum fuerit.
vñ non transeat ad
successorē. ad hoc.
xij. q. iij. pontifices
de testam̄. req̄isti.

c Adimplere. est
si. s. e. li. de procū.
si duo. s. sane. et. ff.
de admi. tu. decre
to. s. xl. Et est ibis
sp̄ale fauore testā
cium causarū et pu
pillorum.
Himarus pi
culis. Emaz
nauit ad supp̄letionē
decre. s. de pac. ple
riqz. et propter ea
que ibi i fi. no. ost.
dicēs. O quot et q
torum aias cōstitu
tio hec astringit.
nam quasi omnes si
bi talia attrahit et
tales alliūt. ve in
firmitatē qz contin
git medicos qui sa
nare debuerāt mſie
e. Vōlētes. mari
ad hoc. s. de off. le
ga. officij.

f Ēēne. hōdie trāsḡtōres excōicati sunt i p̄o iure. nec
absoluunt ab alio qz a papa nisi i mortis articulo. p cle.
de penas. cupientes in fi. qz reseruat etiā penas. i. positas
g Promittendum. non em̄ facit deus differentiā inter
ista. xij. q. v. iuramenti.
h Sepultura. cū em̄ hoc sit sp̄iale pactio inuenire nō
debet. i. q. iij. qz p̄o. de pac. pactōes. Sumit aut̄ sepultu
ra multis modis. qz dic ut no. xij. q. iij. s. Itez qz. et s.
i Vemendi. licet nō teneat p̄ncipale tenet. 1. e. c. penſ.
accessoriū quo ad quid. et est sp̄ale. ad idē de iureuit. de
bitores. vbi de hoc et. e. ti. cum contingat.
k Eligere. puniē ergo in quo deliquit. de tēp. ordi. lis
teras de bīs que fiunt a ma. par. ca. quesuit.
l Apud qz scz vbi sunt maioruz suoū sepulcra. xij. q.

o. j. eb̄on. cū. c. se. et. s. e. c. j. m p̄n. qz de intestato deb̄z
intelligi. Quid si eccia ista de qz pm̄iserat sit illa i qz ab m
testato sepeliri deb̄bat. Declarari deb̄isset. qz si dicam
qz ibi nō debeat sepeliri. vbi ergo sepeliet. et l̄a dicit. nō
apud illas rē. vñ possit dici qz ibi sepeliet nō obligatione
pm̄issionis sed potestate iuris. sic cū ex duabus seruitu
tibus remittitur al
tera. altera remanet
ad hoc de usupal.
ex tuarum. ff. de ser
uī. vīb. p̄s. si do
mus tua. In contra
tum vide qz. s. di
n. nec apud electas
ecclēsias vllatenis
sepeliri. p. s. m̄ hoc
illi sp̄ apud quosē
sepulcrum maioruz
etia ex electione vel
promise. quia p
uati erunt potesta
te eligēdi habebūt
obētum. quod esse
non debet. xxij. q.
v. Nec p̄mago. s. s
p̄cura. tue. i. de re
iut. cum quid.

m Predicōs quos
sic inducerūt. nō et
so p̄hibet de c. qz
possint eligere. sed
prohibet inducio
nes et pm̄issiones
n Corporuz. s. e.
ex parte.

o Decendū i stud
decendū in resti
tutione corporis cur
rit ex quo petūt fū
rit sed in restitutōe
rēz credo qz statī
currat et ideo in res
bus nō fūt additūz
petant ista em̄ osti
tutio nō intendit mi
nuere h addere ad s
cre. pleriqz. h ibi si
ne aliqz petitione di
cebatur eos obliga
tos ad restitutōez
ista imponit temp
et penam.

p Facienda. nō dicit cui eccie. credo qz eccie cui facta est
iniuria. videlicz apud quā sepeliri deb̄bat. prochialis
eccia iam habuit suā canonicā. et sic nō ob. i. c. p̄. que in
alio casu loquiē. si ergo ip̄a eadē fuerat eccia dimissa cui
soluet pena. vñ extincta videat actio. sicut cum creditor
succedit debitor. ff. de solu. stichus. g. a diuo.

q Interdicto. ergo ppter transgressionē vñius fratris
ecclēsa tota et cimiteriū punit. sufficit ita scripuz esse
et potest esse ratio. qz ex quo illū sciebant suū non esse in
uestigare debebant diligenter qua electione ad eos des

Quenerit. ad hoc. C. vnde vi. cum querebatur.
Vm quis. Primū dictū hui⁹ decre. emanauit ad de
clarationem eorum que no. s. et moderni. s. e. de bīs et
approbatur opinio inno. et reprobat̄ opinio hu. et ber.

De sepul.

a Sepeliri. vñ si in testatus deceperit ibi sepeliri debuit. vt dixi. s.c. px. et. s.e. t.c.j. syl stet osuetudini
b Canonica. saltē quarta. s.e. certificari in hys q̄ eligunt sepeliri apud minores vel p̄dicatore restata est quarta p̄ eūag an. bonifa. q̄ i cipit sup cathedrā. q̄ fuit reuocata p̄ b̄ndicē. hodie innouata p̄ clem. e.t. dudum

c Dūtaxat. quia

etia si apud debitaz
sepultus fuisset ha
buisset prochialis
ecclēsia canonica s.
e.c.i.

d Domicilia. q̄ es
se potest de se p̄ di
lectus. ij. ff. ad mun
ici. l. assumptō. Tē
posset quis esse sine
domicilio vt si reli
cto domicilio nauis
get vel iter faciat q̄
rens quo se collocz
ff. ad munici. l. la
beo in prim. t. l. ei
et quod dicit hic di
ueris domicilijs sa
tis putare equum
in uno q̄ equaliter
esset in duabus par
ochijs. vtputa in
habitat quis domū
in confinio duarum
parochiarum vel
duas domus coiun
ctas habitat q̄ sunt
in duabus prochjs
vt eadem ratione il
le due diuidant q̄r
tam.

e Diuidere. si. g. s
test. relatū. j. ad fi
f Si quis. hic ter
minant queno. xij.
q. ij. s. at illi. alias
incipit nunc queri
tur et. s.e. fraterni
tatez. et approbatur
opi. lau. rm. Jo. et
gof. reprobata opi
mione hu. et ala. tā
et ber. quam etiam
hosti. magis dice
bat iuri consonam.

T S qui electa. alias non esset q̄. q̄ apud illā sepeliret
px. c. m. fi. quo nū dices auus pauius n̄ alij ab anti
h. Ab anti. quo sunt sepulti in aliq ecclia p̄ elegit se
pultrā in alia et ibi sepultus est. filius decedēs in testa
tus sepelietur in sepulcro p̄tis vel in sepulcro cui et alio
rum. Et itēligo vt bene p̄cedat dubitatio q̄ p̄t sepeliri
comode in vtroq. p̄ vtraq pte inuenies textum. xij. q.
ij. g. ioseph. et. x. ibi econē. qui alias est. s. Per istam li
teram quā etiā habuimus. s.c. px. m. prm. latis videtur
habendā rōem antiq sepulture cui paui et aliorum poti
us q̄ paterne. ad idē. s.e.c.i. in prim. et. c. fraternitatē vbi
dicit patrū aliosq parentū copulatiue dictū quasi non
sufficiat patrē ibi fore sepultū. Tē viuente patre sepe
liec in sepulcro cui. j. c. px. i. Depositari. sic. j. e. c. xl.

immīmēs ergo piculū imutat ius cōe vt h̄ vides. ab i8. s
e. li. de p̄cur. si duo. q̄. sane. **k** Mulier. h̄ termiāt q̄d
no. hu. et io. xij. q. ij. vnaqueq̄ voluerit vel cū nemie
l Eligat. eligere em p̄t cū quo sepeliri. s.e. d. vroze
m Viro. si verus vir fuit. ff. ad munici. de vito. q̄. fi.
n Honorē. ff. ad munici. l. filij. q. ij.

L Icet emanauit
ad declātiōem
decre. s.e. de vro
re. n. R.

p Pubertatis. scz
xj. an. in muliere.
xij. in viro q̄d die
vt. s. d. p̄t testam.
c.j.

q Eligere. sic nec
alias testari. ff. de
testa. q̄ etate. al. as i
qua. ij. q. vi. q. diffi
mitua circa prim. C
q̄n. puo. n̄ ē ne. l. n̄.

r Consuetudo. sic
ergo osuetudo dat
iurisdictiōē et ius
eligidī p̄ latum de
foro ope. cū otigat
de cā pos. cum ecclia
sic etiā dat ius eligē
di sepulturā vt h̄ vi
des. Johannes an
s. Vel in prochia
li h̄ est disfundā nū
quid ergo dāt ele
ctio q̄d vīd. j. 8 re
sūt. in alternatiuis.
cū suis ocor. Econē
vīd. ordinē scripē
seruādū. xlin. di. sit
rector ad fi. s.e. li.
de elect. si quis iu
sto. q. j. et. s. de pre
ben. mādato. c. hoc
tucī ad h̄. s.c. px.
nec semp in alterna
tiuis ē electio vt di
cā i p̄b. regla. in
alēnatīs. osuetudo
tū habet q̄ pentes
vel amici tales sepe
liūt in alēa qua vo
liūt. Et ḡue videtur
puerū octo dierum
semper in antiquis

tumulis solēniter sepeliri. Host. in summa hui. t. q.
t Quāuis de h̄ tractabat. et apud quā. v. si vero is.
v Filius familias. maior tū publate. c̄ ē huic. si. h̄. e. li.
de p̄cur. qui ḡnaliter. q. j. sad id tps quo solut⁹ est a
r Sepultrā. q̄ electio referē. p̄ata p̄tate. ad h̄. s.e.
de vroze. j. R. / a p̄ntibus vel cognatis in milicia de
p̄ Castrense scz q̄d gentibus donatū est vel q̄ ipse
filius familias i milicia acq̄suerit. q̄d acq̄suerit n̄ fuisset nisi
militasset. ff. d. castre. pecu. l. castre. zliussa. adiūct⁹
z Quāi castre. vt q̄d acq̄rit fi. in postulando. nā et
ip̄i aduocati militat. C. de aduo. diuer. iudi. l. aduocati.
a Jūdicare. i. in ultima volūtate relinq̄re iudiciū em h̄
sumitur. p̄ ultima volūtate et aliter multis modis. q̄d dic
vt dicā. j. de reg. iur. i. iudicis. b. p̄t. ff. d. dona. cā

Remortis. l. tam h. ijs. **S**icut ab declaratōz eoz q̄ no-
mīq. et host. s. e. t. de vrore et approbat̄ opio innoēcij
reprobata opinione host.

b Comode. nota rōne incomoditatis id p̄mitti quod ali-
as nō p̄mittere. sic. s. e. i.e. qui. T̄e causa incomoditatis

alienantur res ecclie. xij. q. n. frulas.
c Habeant sic. s.
ti. prop. c. vlti. cum
suis concor.

d Sepulturam. l. tenebat mnoē. sed

host. conē per decē.
s. e. de vrore. scz q̄

talis electio ad illō
t̄ps scz post mortē

referatur quo solu-
tus est monachus a

sugo sicut ibi dicit̄
de vrore ad idez. s.

c. pro. i. R. et hoc
etā. p̄babat p̄ decē.

pred. de exces. p̄la-
nīmis in qua. t̄ per

decē. de p̄uīl. vt p̄uī
legia. vbi dīr. q̄ illi

f̄res eligunt fibi se-
pulturas. Ad p̄muī

respōdeo q̄ l. vfor
v̄l filiū familiā sit

in p̄tate viti v̄l p̄tis
non tñ m̄tū q̄n aliquid hēant et velle et nolle q̄s nō est

in mōcho. et facit. s. de p̄eūr. q̄ ḡnaliter. g. j. Ad decē. nī

mis. t̄ v̄l p̄uīlegia. dic q̄ n̄ loquunt̄ in v̄tis religiosis h̄

in h̄is qui assumunt̄ in ofraternitatē vel intelligat h̄m
istud. scz quando a monasterijs sunt remoti.

Discretiōni. decret. est greg. ix. decīsa 8 ex uagātu.

sua q̄ incipiebat. q̄n nob. put ibi patz. Et q̄rela

archiepi et capituli p̄isam puenit ad papā q̄ predicato-

res et mores p̄dicabāt decimas ex p̄cepto n̄ deberi. scri-

bit greg. vt sequit̄. hodie p̄uisū ora omnes religiosos

qui bus n̄ sp̄et recipi decimas. vt in cle. de peñ. cupiē/

f. Decimaz. i. decimaz. solutōe an debeat̄. tes. n. R. n̄

ex p̄cepto an osuetudine tollant̄ diuersē fūerūt opīmōes

antiquoz. et dixerūt quidā quos fecerūt est mno. in glo.

quā posuit sup ista Reica. q̄ decime indistincte debentur

et personales et p̄diales. p̄bas per autoritates veteris et

no. testa. et p̄ iura. xij. q. i. reūtimini. et. c. decime. et. q.

vñ. q̄cung. et. c. oēs. et in multis caplis. Dicūt qdā the-

ologi. et h̄i scripti p̄e. lumbar dus. q̄ p̄cepto. alia mora-

lia et hec n̄ seruant ad literā. vt de puti. post par. c.

vñ. qdā mistica et hec sūt sacrificiozo p̄cepta quoq̄ nō

verba h̄mens suanda ē et hec dicit̄ in decimis. vt scz sine

mistica et p̄tīm moralia vt sufficiat aliqd dari. p̄ decima

ex vigore o. uerudmis. puta centesimā vel v̄teriorē vel

citeriorē partē. ad hoc. v. di. in p̄n. vi. di. g. vi. s. e. cōmis-

sum. et. c. i. aliqb̄. i. fi. n. c. ad aplice. cū h. S. h̄ opio est

falsa et reprobata p̄ oia iura et p̄ oculū gnale. s. e. in ali-

quibus vbi dicit̄ integraliter decimas p̄solendas. Alij

theologi dicūt q̄ hodie decime nō debent̄ q̄ olim iusse

erāt dari clericis q̄ nihil aliud hēbant. vt numeri. xij.

vbi dicebat̄ clericos decimaz. p̄te debē ēē st̄etos. hodie

vero h̄at̄ p̄dja vñ eis decime nō debent̄. et h̄ opio repro-

batur. s. e. tuanob. Alij dicūt q̄ decise in illis regiom b̄

in quibus nō est osuetudo vt soluanē nec exigunt̄ nec p̄-
dicaē n̄ soluere nō sit p̄cēm q̄ si ex tollerātia papa dispen-
set q̄s videtur posse sū ea q̄ no. s. e. anobis. vbi aut̄ exi-
gunt̄ et p̄dicaē n̄ soluere est p̄cēm. q̄ opinio et p̄ hanc
decre. et p̄ oia oclia et decretā. s. e. t. reprobari videtur
in q̄bus satis p̄z q̄ papa n̄ tollerat h̄ oīdicit̄ exp̄sse. ad 13
ero. xij. ibi dīmas
et primicias tuas n̄
tardabis offerre.
host. no. s. e. i. aliq-
bus q̄ prediales de-
bentur lege diuma
Personales vero n̄
et ideo in p̄mis non
admittitur consue-
tudo in sc̄bis vero
sic vnde si osuetudo
est personales non
p̄stari. nō dītur. et
hic intelligit finē ip-
hus 8cre. h̄ mno.
exercitat̄ ut dīri in
p̄n. et eius in h̄ op̄i-
tūtiorē. et ideo
tenēda esset. de pe-
di. vij. nullus.

Religiosi nisi Idem.
Ra p̄prijs monasterijs
adeo forſitā fint̄ r̄moti q̄
ad ea cū moriunt̄ omodē-
portari n̄ possint̄ neq̄unt̄
cū velle vel nolle nō habe-
ant fibi eligē sepulturam
sed sunt ap̄d sua monaste-
ria tumulandi. Greg.
ix. fr̄ib⁹ p̄dicatoribus
minoribus.

O Secretōni vestre
mādamus distri-
cti inhibētes ne
talia q̄ audiētes a decima

rum seu aliarū terū ecclie:
h̄is debitarū solutione re-
trahāt vel alias aīas eorū
rūpāt audiētiū in fmoni-
b̄ v̄ris vel alibi p̄ponere
decetero p̄sumatisimo h̄o-
bo t̄ ope informetis eos
vt ad solutionē p̄dicatorū
p̄mpre volūtatis aio fint̄
intenti. Alexander. ijs.

PTatuto p̄petuo de
claram⁹ q̄ induluz
illō apostolicū q̄ plerisq̄
ocediē vt noualiū decias
p̄ eaportōe p̄cipe valeāt

suas laudabiles osuetudines. de simo. ad ap̄licam. Olim
soluebanē quatuor ḡna decimaz. s. e. c. j. et ideo hoies
bomis oībus abūdabāt. xij. q. vij. maiores. nūc nec vna
bene soluēt. et ideo hoies ad decimā ouertunē. xij. q. j.
decime. t̄ ideo deus locutas non increpat nec plagas a-
mouet. xij. q. i. reūtimini. et tollit fiscus quod non ac-
cipit cr̄stus. vt in p̄ed. c. maiores.

b Aias. al. aios. ad 13. s. e. q̄uis. de na. ex li. ven. c. vno
i. Sermonibus tale officiū p̄uīlegiatū ē de sta. mo. q̄s
k. Vel alibi. puta in collatōibus dispu- / - dei timo rem-
tatiōibus vel in oīfessiōibus i q̄bus miungē dīt̄ oīfetti
bus q̄ aliena restituāt. q̄ n̄ dimittit̄ p̄cēm i c. j. 8 re. iut.
p̄cēm cū finis oīor. et h̄i faciēdo licite ab exōicatis elemo-
finas recipiūt s. s. ex. cū voluntare. p̄uīlegiū ḡ illō merē-
amittē oīrariū fugget̄ ēdo. xij. q. in. p̄uīlegiū. cū filiibus

i Volūtatis. voluntariū militē fibi eligit̄ xij. xv. q. i. n̄
est q̄ cuiq̄. xxiiij. q. v. tūc saluabiē. alias incipit q̄ sit in

PTatuto. h̄ alexāder m p̄ma p̄cē ponit q̄sdā 1 / fi.
declaratiōes circa illas indulgētias in q̄bus cocediē
aliqb̄us vt noualiū p̄cipiat decimas. p̄ ea portione q̄ per
cipiebat̄ antiquas. Et a quib⁹ ad ipsiē declaratio-
nibus duos excipit ordies hic v̄sq̄ ad. g. vbi. ibi. p̄uidet
prochījs paupib⁹ quarū decime alijs debēnt̄ v̄sq̄ ad. g.
lane. tercio. p̄uidet circa decimas recipiēdas. scz vel non
de māmib⁹ laicoz. v̄sq̄ ad. g. diocesani. quarto. p̄uidet
circa decimas soluēdas a religiosis et circa dioceſanorū
ptātem. sup h̄is v̄sq̄ ad. g. nec p̄eo. vbi statuit noualiū
decimas religiosis n̄ accrescere q̄ antiq̄s de laicoz māmī

n Declarāt̄. nō q̄ h̄ alexāder n̄ statuit 1 = bus h̄uerunt

ius nouū. sed antiquū declarat̄. vñ primū dictū habebā
mus cafum. s. de p̄uīl. c. antepenl. quod incipit dūdum.

o Contingūt. forte p̄uīlegio vel oīpītōe vel feudatio-
ne vel p̄scriptōne vel receptōne de māmib⁹ laicoz. vt

dicit̄ in fi. vel alio quocunq̄ modo iure communi non est

replete simile q̄ debet certa p̄s nisi forte in eō q̄ iure
cōi petit quartā. s. de of. or. conqrētē d̄ p̄scrip. de q̄rta
a. C̄ pe illo. sic in h̄is m̄spic̄t date tps. ad idem. s. de
R. p. eam te. et. c. si eo tpe. e. li. de elec. dudū. j. vbi d̄ hoc
b. D̄ possidebat. iure suo tanq̄ sibi debitas tunc n̄ d̄ illis
obesse p̄uilegū hoc tacito impetratū. s. de p̄uilegū. dudum.
Idē p̄t dici si bona
fide possidebant. h̄
proprietatem iuris
non habebant ut so
la bona fide posses
sio vires p̄uilegū iſ
pediat. si autē eset
violentia vel male
fidei possesso vires
p̄uilegū non impe
diat s̄m m̄nocē. et
hosti. qui hoc no. i
pred. b̄cre. dudum
allegant de restitu
spol. grauis. de p̄/
scrip. c. vlti. de do
na. inter vi. et vx. q̄
si necesse. ob hoc eti
am ibi dicūt q̄ si ab
bas impetrat priu
legia exēptionis p̄
se a capellis sibi sub
iectis q̄ si aliqua ca
pella sua ab alio mo
nasterio bona fide
possideatur impedi
entur vires p̄iuile
gū. alias nō per ea
demiura.

c. Nec ad alias. se
cunda declaratio po
ne. debebatur mihi
medietas decimarū
antiquorum predio
rum certe prochiae
imperati ut percī
perem p̄o ea parte
noualia pro qua rē
tempore impetrati
oms nō in tota par
rochia. sed solum in
certa parte pone ci
tra riuum p̄ciebā
partē illā decimaz
milla solū p̄t reci
piam noualia nō in
vteriori.

d. Et pro eateria
declaratio. pone de
bebatur mihi dimi
dia decimaruz certe
prochiae. sed nō da
batur nisi tercia. im
petraui p̄uilegia de
noualibus p̄ ea par
te rē. solaz terciā in
noualibus habebo
e. Statuimus. se
quēt adhuc due de
claratiōes. Ad earū

qua veteres eos ottingūt
ad illas noualiū decimas
quas tpe illo quo ipetra
tum vel obtentū extitit h̄
indultum alij possidebant
cum de hoc in ipso mentio
nulla fiat nullatenus se ex
tēdit nec ad alias etiā nisi
in h̄is tm̄ locis vbi vetēs
tunc q̄n̄ dictū indultū im
petratū fuit ip̄i impetra
tores h̄ebant. et p̄ easolū
modo portōne qua ip̄itē
pore impetratōis hm̄oi p̄
ciebant antiquas. Sta
tuimus p̄terea q̄ idem in
dultū obtentū ab h̄is qui
tpe imparatōnis totalitē
veteres p̄ciebant decimas
ultra medietatē decimarū
noualiū nullatenus exten
dat q̄r non est verisimile si
tunc de plena et integra p̄
ceptōe veterē fuisset exp̄
sum q̄ aplica sedes p̄iter
et similiter noualium deci
mas i tam graue prochiae
lium eccliarum dispēdiū in
dulſiſſet q̄d q̄z rōne talis in
dulti fuit impetrati iam si
ue impetranti deinceps n̄
possit in noualibus q̄ am
modo sient vēdicari et ac
quiri vel p̄cipi plus q̄ me
dias decimarum ipsorū
noualuz etiā si amplius in
in veteribus habebat. cū
nō sit dicendū asperū ſz p̄i
um potius et benignū ſi ſu
p̄ decimis futuroz noua
liū ōt prochialū eccliaruz
grauamē q̄d ex diſtrictio
ne indultū hm̄oi possit acci

intelligentiā ſcias q̄ aut ille q̄ ipetra talē indultū p̄cipie
bat miteḡs decias aut pl̄ḡ q̄ dimidiā. aut dimidiā aut mi
nus in p̄mis duob̄ calibus. ſc̄z cū integrā vel plus q̄ di
midiā p̄cipit i antiq̄s p̄tertu p̄uilegū noualiū ſolā h̄ebit
dimidiā ſi p̄cipit dimidiā vel minus antiquoz tantūdē
p̄cipit noualiū. f. Medietatē. noīe portionis dimidia
contineē. ff. 3. 10. fi
nomē filiazz. g. por
tionis. ff. 8. vſuſru.
etiam.

g. Illuia nō eſt rō.
h. Cū ſo fit. dice
ret aliq̄s quare fit
tā ſtricta m̄terpta/
tio et aſpa r̄ndet.

i. De medietate.
bñ g. ſphendūtur
trib̄ declatiōnibus
p̄me p̄nis ſiſtis du
abus declatiōnibus
iſtis. g. ſtatuum nō
ſphendunt et b̄ in
tendit ſi g. p̄cipiat
integram vel plus
q̄ dimidiāz i antiq̄s
et in noualib̄ p̄ter
tū talis indulti tātū
dem habebunt.

k. Cogrue. q̄d dic
vt. s. de p̄b. de mo
nachis. r̄xi. q. i. c. i.

l. Illaz. decimarū
parochie ſue.

m. Onēa. legatoz
nūcioz ſe. ap. colle
ctarū. et ſimiſtū. ad
id. s. e. li. 8. p̄b. c. j.

n. Assensu. laicus
h̄ebat decimas q̄s
religiosis dōare vo
lebat. firgebat ſe p̄
instrumentū ab illis
habē i feudu. vt ſic
q̄ ſi restituēt ip̄al eiſ
dem fine ſensu epi
ſi talis firſtio non p̄
derit vt hic vides.

o. Lateran. 8. p̄i
le. cum q̄ plantare.

p. Perpetuo. ſec⁹
fi ad tps et oco. de
h̄is que ſiūt a p̄la.

cū apostolica in fi.

dere taliter obuiat. Re
ligiosos tñ cisterciens. et
cartuſien. ordīnū ſtatuto
et declaratōe hm̄oi q̄ntū
ad hos duos articulos vi
delicet d̄ medietate decia
rum noualiū ſphēdi nolu
mus v̄l ſtr̄ingi. Vbi au
tem p̄ hm̄oi ſceſſiones de
cimaz prochiales ecclias
adeo guarī ottingit q̄ eaꝝ
rectores de ipsaz redditib
us congrue ſuſtentari et
omo de iura ep̄alia exhibe
re non p̄nt p̄uideaſ p̄loco
rū ordīarios et ordīmet ta
liter q̄ eisdem rectoribus
tm̄ de illarū relīquaſ pro
uentibus q̄ exinde ſpetē
tem ſuſtentatōz habere et
ep̄alia iura ſoluere valeat
aliaꝝ onera debita ſu
portare. Sane quāuis
foite a religiosis exēptis
et alijs ſiant infeudatiōes
de decimis detētis a laicis
et idez laici q̄ illas ab ip̄is
religiosis in feudu tene
ant recognoscant. non ta
men licet religiosis eisdeꝝ
post talē infeudatōem vel
recognitionem ſic d̄ facto
presumptam hm̄oi deci
mas de manibus laicorū
ipsorū acqrere vel recipere
absq̄z diocesanorū p̄orum
assensu. Illas autē deci
mas intelligimus posſe ta
liter a religiosis d̄ manib̄
laicorū recipi vel acquiri
q̄ an lateran. cōcl. ipſis lai
cis in feudu p̄petuo fuere
cōcēſſe. Dioceſanī vero

a Exemptis. i. 8 ipis Scimis & Scimis exēptorū pōdiorū
b Jure. s. e. ex pte. i. si pī laico n̄ accrescebant no
c Earūdē. sic em/ ualia vt. s. e. tua. j. sic nec ipis reli
giosis q̄ a laicis p̄ceperūt. ad id. s. e. cū ottingat. Ar. cō
tra. j. de iur. pa. e. i. So. ibi res a laico donata mutat na
turā in nullius p̄iudiciū. h̄ esset p̄iudiciū ecclie parochia
li. ad 13. s. g. i. m. fi.

Es q̄. Si minor
religiōz in. xv. āno
libē erit nisi in ipo
xv. anno p̄fessiōem
fecerit vel habitum p̄
fessorū recepit vel
exp̄sse ratā habue
rit p̄fessiōz p̄us a se
factā. si autē p̄ totū.
xv. an. portat h̄ituz
vbi n̄ est distinctus
intelligi. p̄fess⁹ n̄
si tāta sit indistinctio
q̄ viuētes cū eis sili
habitu induāt. Si
maior. xiiij. annis m
gdiē si portat h̄ituz
p̄ annū q̄rūcūq̄z
sit indistinct⁹ intel
ligit p̄fessus. in fie
clarat q̄ sīt habitus
distincti.
e Annū oſsumatū
q̄r non sufficit ince
pissē. q̄d dic. vt. s.
e. ad nostram.
f Ingrediē. h̄ tol
le q̄d est. j. libē p̄.
g Sequentē. l. i. xv
an. sic. xx. q. j. illud.
h Vel repete. eo
completo. i.c.
i Prior. scilicet an
xiiij. annum.
k Erp̄sse. et sic re
probātū est q̄d no
io. xx. q. j. illud. et h.
s. e. f. g. ficitū. q̄d/
cebat q̄ si p̄fessiōz
fecerat an. xiiij. ānu
tacite ibi morā tra
hendo p̄. xiiij. ānu
vidēs eā ratā habē
ar. de despō. impu
literas. et. e. accessit
host. autē q̄ hanc vi
dit Sc̄re. in decre. si
gnificatum tenebat
quod hic dicitur.
l Sequentem. sc̄z
xx. etatis sue.
m Videl. ecce ers
so quartum casum.

prochialisū eccliaꝝ ad req
hītōz rectōz earundē. h̄ ip
sis religiosis sup̄ decimis
q̄s h̄nt velesos h̄tē contin
get q̄ quidē alias ad ipas
spectauerūt eccliaſ n̄iſ tre
bus exemptis agat exhibi
beant iusticie oplemetum
Ceterz idēz religiosi tam
exempti q̄ nō exempti de
terris & possessionib⁹ acq
fitis hacten⁹ et amodo ac
quirendis decias integre
soluat illis ecclēsīs q̄bus
eedē possētioes & t̄rē p̄us
fuerant decimales n̄ sup̄ h̄
spāli iure vel p̄uilegio fint
muniti. Nec p̄ eo q̄ forte
in aliq̄bus prochialis om̄es
maiores decimas seu p̄tez
illaz acqrunt de manib⁹
laicōz possunt p̄eadē vel
simili portione si de nouo/
postmodū siāt noualia in
eisde petere vt p̄cipere no
ualiū decimas earundē n̄i
si alia rōabilis p̄ quaz hoc
facere valeant causa sub
fit. **I**nocencius. xiiij.
De regularibus et tran
seuntibus ad religionē.
Regularibus et trans
seuntibus ad religionē.

post. xiiij. ergo annū bñ habet ratam p̄fessionē factā an
illud sed n̄ eo ipso. h̄ tūc demū cū lapsus fuerit ānus. xv. q̄
in ipso p̄bauerit habitū distinctū. - cappellani & secu
n. Comunē. vt seruētes. lates clerici & si habitus ille re
ligiosus n̄ esset h̄ forte seculariū cleroꝝ id eēt p̄ ep̄m cor
rigētū. de testa. e. q. s. e. sic tuis. Sed nūqd op̄elliū tak
pfiteri. n̄ p̄cise sed
causatiue vt vel p̄f
teat vel exeat vt. s.
de elec. cū cāz. m. fi.
ad 13. s. g. vt clerici.
o Annū ad idē. s.
e. ex parte.

p. Dissimilitudine
patēti. in colore scis
sura vel forma. sec⁹
quo ad hūc casū de
alia latēti. de q̄ loq
tur hic finis. vt in
ele. e. t. eos q. & vi
de q̄ ibi no. glo.
ij. a glo. liz ergo.
q. Distinguūt. S_z
nonne ibi recipiēdo
bituz q̄ dat. p̄fess⁹
vide tacite p̄fess⁹
vt. s. Illud īm est
q̄n distinct⁹ ī habi
tus. vbi vō n̄ est di
stinct⁹ sec⁹ vt h̄ vi
des et sic intelligas
sane. q̄s no. b. s. e.
ex pte in v̄l. glo. ad
fi. et. pbaē idē. s. e.
statuimus.

r. Etiā. si p̄f. h̄ ad
uersat illū q̄ vō q̄s
in p̄n. q̄. positiū est.
s. Agnoscit id est
agnoscere debet.
t. Plenū maior. sep
tēmo impubēs intel
lectū habet h̄ n̄ ple
num vt hic vides.
minor autē septēmo
ignorat q̄d videat.
C. de falsa. mo. l. j.
n. Aliud. vt q̄ dē
tur a certis perso
nis vel certis dieb⁹
vel formis.

totum sequentem annū n̄i
monasterio p̄māserit vbi
p̄fess⁹ et nouiciōz sunt
habitū indistincti p̄fessi
onem p̄ h̄ fecisse vel si quā
prius fecerat ratā habuīs
se vidēt. n̄iſ tāta indistin
ctio ibi habit⁹ habeat q̄d
et p̄fess⁹ et nouicij ac etiaz
alioſ munē vitā cum eis du
centes simili penitus habi
tu induāt. **Q**ui vero
post quartū decimū annū
habitū religionis assump
serit si p̄ annū illum gesta
uerit extunc religionē as
sumptaz p̄sumitur veraci
ter esse professus vbi p̄fess⁹
a nouicijs dissimilitudine
habit⁹ minime distinguū
tur etiā si alij degentes cū
eis similibus vestibus cou
tantur. quoniā cū iam hic
ad discretionis ānos per
uenerit q̄d agat agnoscit
et ideo suscep̄tum discre
tionis tpe ordinez postq̄z
hunc anni p̄bauerit spa
cio intelligi. firmiter ap
passe. **S**ecus autē ī il
lo q̄ ante discretiōis ānos
habitū induit regularem
cum eoꝝ quetūc agit ple
num nō habeat intellectū
Distinctos quoq̄ seu
dissimiles intelligim⁹ esse
habitūs siue nouicijs siue
professis dissimiles uestes
denē siue bñdicant cū p̄fis
tentibus ocedunt siue eti
am aliquid aliud fiat per
quod nouiciorum a profes
sorū habitu discernatur